2007 жылғы 1 сәуірдегі банк секторының ағымдағы жағдайы[1]

Қазақстанда 2007 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша 33 екінші деңгейдегі банк жұмыс істеуде, оның ішінде Алматы қаласында 31 банк, банктердің 32 филиалы және 303 есеп айырысу-касса бөлімі орналасқан.

Банк секторының құрылымы	01.01.07	01.04.07
Екінші деңгейдегі банктердің саны, оның ішінде:	33	33
- шетелдің қатысы бар банктер	14	14
- жарғылық капиталда [3] мемлекеттің 100% қатысуы бар – банктер	1	1
Екінші деңгейдегі банктердің филалдарының саны	324	342
Екінші деңгейдегі банктердің есеп айырысу-касса бөлімдерінің саны	1 489	1 633
Екінші деңгейдегі банктердің шетелдердегі өкілдіктерінің саны	22	22
Қазақстан Республикасындағы резидент емес банктер өкілдіктерінің саны	23	23
Жеке тұлғалардың салымдарына (депозиттеріне) міндетті ұжымдық кепілдік беру (сақтандыру) жүйесіндегі қатысушы банктердің саны	32	32
Кастодиан қызметін жүзеге асыруға лицензиясы бар банктер саны	9	9

Капитал. Екінші деңгейдегі банктердің жиынтықты меншікті капиталының есеп айырысу[4] мөлшері ағымдағы жылдың басынан бастап 102,4 млрд. теңгеге (8,8%-ға) ұлғайды және 2007 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша 1 271,0 млрд. теңге болды. Бұл ретте, бірінші деңгейдегі капитал 17,3%-ға 957,5 млрд. теңгеге дейін ұлғайды, ал екінші деңгейдегі капитал 8,3%-ға немесе 353,6 млрд. теңгеге дейін азайды.

	01.01.07	01.04.07	Өсімі % -бен
1-ші деңгейдегі капитал	816,5	957,5	17,3
Жарғылық капитал	593,6	628,1	5,8
Қосымша капитал	4,0	3,8	-4,3
Өткен жылдардың бөлінбеген таза кірісі	131,6	227,8	73,1
2-ші деңгейдегі капитал	385,4	353,6	-8,3
Бөлінбеген таза кіріс	101,3	52,0	-48,6
Реттелген борыш	368,0	387,8	5,4
3-ші деңгейдегі қапитал	1,5	1,2	-20,0
Барлық меншікті капитал	1 168,6	1 271,0	8,8

2007 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша банк секторы меншікті капиталының тепе-теңдік көрсеткіштері өзгерген жоқ және k1 - 0,10 (0,06 нормативі кезінде) (қатысушысы банк холдингі болып табылатын банк үшін нормативі – 0,05), k2 - 0,14 (0,12 нормативі кезінде) (қатысушысы банк холдингі болып табылатын банк үшін нормативі – 0,10) болды.

Меншікті капитал тепе-теңдігінің көрсеткіштері	01.01.07	01.04.07
Бірінші деңгейдегі меншікті капиталдың жиынтық активтерге	0,09	0,10
Тәуекел дәрежесі бойынша салмақталған баланстан тыс міндеттемелерге және активтерге меншікті капиталдың қатынасы (k2)	0,15	0,14
Меншікті капиталдың несие портфеліне қатынасы	0,20	0,19
Меншікті капиталдың құрылған провизияларға қатынасы	3,91	3,81
Меншікті капиталдың күмәнді кредиттерге қатынасы	0,43	0,42
Меншікті капиталдың үмітсіз кредиттерге қатынасы	12,43	11,82

Активтер. Ағымдағы жылдың басынан бастап банктердің жиынтық активтерінің мөлшері 700,8 млрд. теңгеге (7,9%-ға) ұлғайды және есепті күнге 9 572,8 млрд. теңге болды.

Банк секторының жиынтық активтерінің динамикасы және құрылымы	01.01.07		01.04.07		Өсімі % -бен
	млрд. теңге	% -бен жиынтығына	млрд. теңге	% -бен жиынтығына	
Ақша	145,2	1,6	146,1	1,5	0,6
Корреспонденттік шоттар	835,5	9,4	675,8	7,1	-19,1
Бағалы қағаздар	1 231,2	13,9	1 254,2	13,1	1,9

Басқа банктерге орналастырылған салымдар	393,1	4,4	355,8	3,7	-9,5
Банкаралық заемдар	408,8	4,6	266,5	2,8	-34,8
Клиенттерге берілген заемдар	5 583,0	63,0	6 307,3	65,9	13,0
Капиталға инвестиция және реттелген борыштар	97,1	1,1	130,7	1,4	34,6
Негізгі құрал – жабдықтар және материалдық емес активтер	93,0	1,0	102,6	1,1	10,3
Басқа активтер	85,1	1,0	333,8	3,4	292,2
Активтердің барлығы	**8 872,0**	**100**	**9 572,8**	**100,0**	**7,9**

Банктер активтерінің құрылымында клиенттерге берілген заемдар (65,9%), бағалы қағаздар портфелі (13,1%), корреспонденттік шоттардағы қалдықтар (7,1%), басқа банктерге орналастырылған салымдар (3,7%) үлкен үлес алады. Корреспонденттік шоттардағы қалдықтар 159,7 млрд. теңгеге немесе 19,1%-ға кеміді, басқа банктерде орналастырылған салымдар - 37,3 млрд. теңгеге немесе 9,5%-ға кеміді, клиенттерге берілген заемдар – 724,3 млрд. теңгеге немесе 13,0%-ға өсті, капиталға инвестициялар және реттелген борыш – 33,6 млрд. теңгеге немесе 34,6%-ға өсті.

Структура активов банковского сектора по состоянию на 01.01.07г. (%)

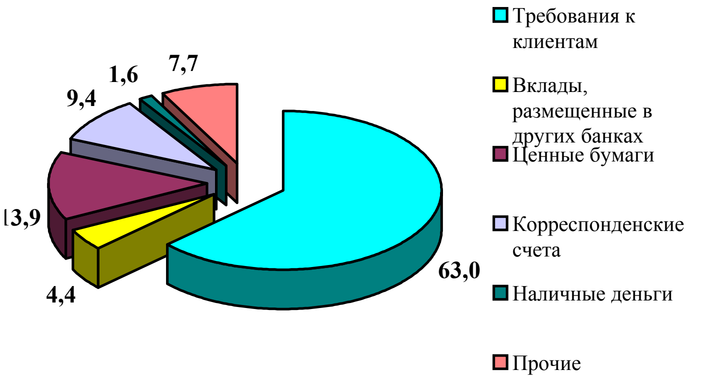

Структура активов банковского сектора по состоянию на 01.04.07г. (%)

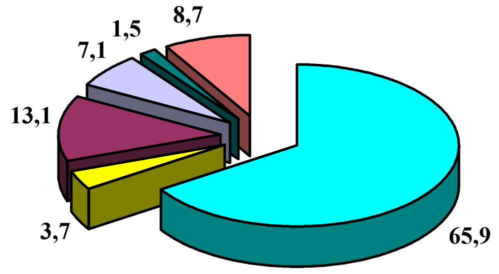

Жыл басынан бастап жіктелуге жататын активтер мен шартты міндеттемелер мөлшері 1 220,9 млрд. теңгеден (10,9%-ға) 12 463,4 млрд. теңгеге дейін өсті.

Бұл ретте, сапасы бойынша активтер және шартты міндеттемелердің жіктелуінде айтарлықтай өзгерістер болған жоқ. Стандартты активтердің және шартты міндеттемелердің үлес салмағы өзгермеді және 72,4%-ын құрады, күмәнділер – 26,9%- дан 26,7%-ға дейін азайды, үмітсіз активтер және шартты міндеттемелер үлесі 0,9% болып қалды.

Активтердің және шартты міндеттемелердің сапасының динамикасы	**01.01.07**		**01.04.07**	
	негізгі борыш сомасы, млрд. теңге	**жиынтығына**	**негізгі борыш сомасы, млрд. теңге**	**жиынтығына % -бен**
Барлық активтер мен шартты міндеттемелер	**11 242,5**	**100,0**	**12 463,4**	**100,0**
Стандартты	**8 117,7**	**72,2**	**9 020,4**	**72,4**
Күмәнді	**3 026,9**	**26,9**	**3 331,5**	**26,7**
1 санатты күмәнді – төлемдерді толық және уақтылы төлеген кезде	2 587,9	23,0	2 849,9	22,9

2 санатты күмәнді – төлемдерді кешіктірген немесе толық төлемеген кезде	112,7	1,0	144,9	1,1
3 санатты күмәнді –төлемдерді толық және уақтылы төлеген кезде	236,1	2,1	187,2	1,5
4 санатты күмәнді - төлемдерді кешіктірген немесе толық төлемеген кезде	39,0	0,3	90,9	0,7
5 санатты күмәнді	51,2	0,5	58,6	0,5
Үмітсіздер	**97,9**	**0,9**	**111,5**	**0,9**

Қаралып отырған кезең ішінде банктердің кредит портфелі құрылымында стандартты кредиттер үлесі 52,7%-дан 52,9%-ға дейін өсті, күмәнді кредиттердің үлесі 45,7%-дан 45,5%-ға дейін кеміді, үмітсіз кредиттердің үлесі бұрынғы деңгейде 1,6%-да қалып қойды.

Несиелік портфель сапасының динамикасы	**01.01.07**		**01.04.07**	
	негізгі борыш сомасы млрд. теңге	**% -бен жиынтығына**	**негізгі борыш сомасы млрд. теңге**	**% -бен жиынтығына**
Несиелік портфелдің барлығы	**5 991,8**	**100**	**6 573,8**	**100**
Стандартты	**3 154,4**	**52,7**	**3 475,1**	**52,9**
Күмәнді	**2 743,4**	**45,7**	**2 991,1**	**45,5**
1 санатты күмәнді - төлемдерді толық және уақтылы төлеген кезде	2 332,0	38,9	2 539,4	38,6
2 санатты күмәнді – төлемдерді кешіктірген немесе толық төлемеген кезде	109,8	1,8	141,9	2,1
3 санатты күмәнді – төлемдерді толық және уақтылы төлеген кезде	214,7	3,6	162,3	2,5
4 санатты күмәнді - төлемдерді кешіктірген немесе уақтылы төлемеген кезде	38,1	0,6	89,8	1,4
5 санатты күмәнді	48,8	0,8	57,7	0,9
Үмітсіздер	**94,0**	**1,6**	**107,6**	**1,6**

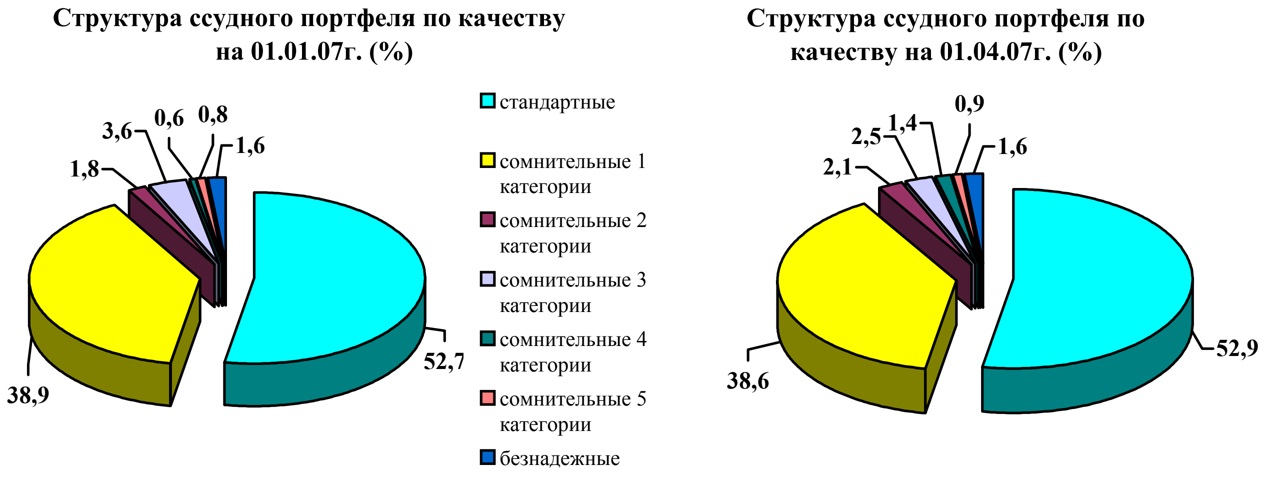

Міндеттемелер. 2007 жылдан бастап екінші деңгейдегі банктер міндеттемелерінің жалпы сомасы 619,3 млрд. теңгеге (7,7%-ға) өсті және есепті кезеңнің соңына 8 620,9 млрд. теңге болды.

Банктер міндеттемелерінің артуына клиенттер алдындағы міндеттемелер көлемінің 782,3 млрд. теңгеден 5 511,7 млрд. теңгеге дейін ұлғаюы елеулі ықпалын тигізді.

Банк секторының жиынтық	**01.01.07**	**01.04.07**	**Өсімі в**

міндеттемелерінің динамикасы және құрылымы	млрд. теңге	% -бен жиынтығына	млрд. теңге	% -бен жиынтығына	%-бен
Клиенттер алдындағы міндеттемелер	4 729,4	59,1	5 511,7	63,9	16,5
Банкаралық депозиттер	257,6	3,2	217,5	2,5	-15,6
Қазақстан Республикасы Үкіметінен алынған заемдар	2,2	0,0	2,0	0,0	-9,1
Халықаралық қаржы ұйымдарынан алынған заемдар	27,4	0,3	24,9	0,3	-9,1
Банктік операциялардың жекелеген түрлерін жүзеге асырушы ұйымдар мен басқа банктерден алынған заемдар	1 414,3	17,7	1 365,8	15,9	-3,4
Бағалы қағаздармен «РЕПО» операциялары	530,0	6,6	313,8	3,7	-40,8
Реттелген борыштар	368,0	4,6	387,8	4,5	5,4
Айналысқа шығарылған бағалы қағаздар	418,8	5,3	434,6	5,0	3,8
Басқа кредиторлар	148,7	1,9	187,6	2,2	26,2
Басқа міндеттемелер	105,2	1,3	175,2	2,0	66,5
Міндеттемелердің барлығы	**8 001,6**	**100**	**8 620,9**	**100**	**7,7**

Структура обязательств банковского сектора по состоянию на 01.01.07г. (%)

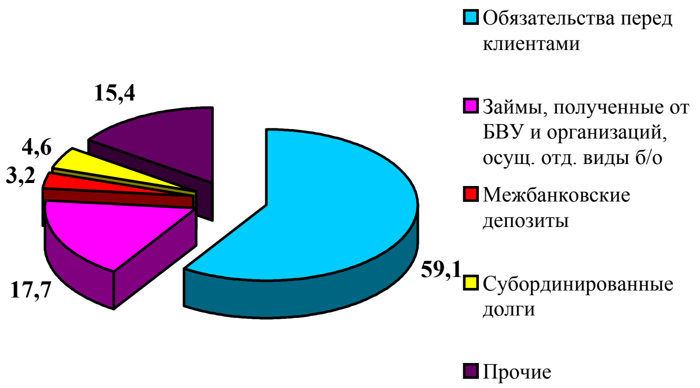

Структура обязательств банковского сектора по состоянию на 01.04.07г. (%)

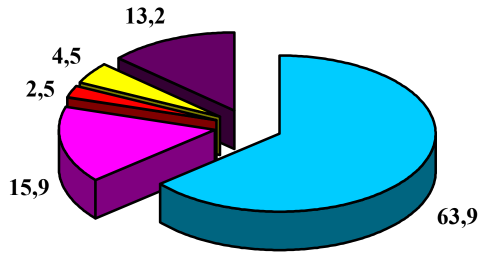

2007 жыл басынан бастап клиенттердің салымдары[5] 786,2 млрд.теңгеге немесе 16,7%-ға ұлғайды және 2007 жылғы 1 сәуірде 5 501,1 млрд.теңге болды.

2007 жылдың басынан бастап жеке тұлғалардың салымдары 14,5%-ға немесе 149,5 млрд. теңгеге өсті.

млрд. теңге

Клиенттердің салымдары	01.01.07ж.		01.04.07ж.		Өсімі %-бен Прирост, в %	
	барлығы	оның ішінде шет. валютасында	барлығы	оның ішінде шет. валютасында	барлығы	оның ішінде шет. валютасында
Салымдардың барлығы оның ішінде:	**4 714,9**	**2 740,2**	**5 501,1**	**3 212,8**	**16,7**	**17,2**

Заңды тұлғалардың салымдары, оның ішінде:	**3 680,7**	**2 395,8**	**4 317,4**	**2 883,6**	**17,3**	**20,4**
еншілес ұйымдардың арнайы тағайындалған салымдарымен клиенттердің ағымдағы және карт-шоттары	2 334,4	1 755,7	2 857,2	2 247,9	21,7	28,0
Талап ету бойынша салымдар	6,4	0,8	11,9	1,3	85,9	62,5
Мерзімді салымдар	1 336,6	637,4	1 444,5	632,5	8,1	-0,8
Шартты	3,3	1,9	3,8	1,9	15,2	0,0
Жеке тұлғалардың салымдары, оның ішінде:	**1 034,2**	**344,4**	**1 183,7**	**329,2**	**14,5**	**-4,4**
Клиенттердің ағымдағы және карт-шоттары	132,6	29,6	136,0	26,6	2,6	-10,1
Талап ету бойынша салымдар	30,6	12,3	36,5	13,9	19,3	13,0
Мерзімді салымдар	870,0	302,0	1 010,2	288,3	16,1	-4,5
Шартты	1,0	0,5	1,0	0,4	0,0	-20,0

Заңды тұлғалардың салымдары 17,3 %-ға өсті, оның ішінде мерзімді салымдар - 8,1%-ға немесе 107,9 млрд. теңгеге, клиенттердің ағымдағы және карт-шоттары 21,7%-ға немесе 522,8 млрд. теңгеге өсті, талап етілгенге дейінгі салымдар бойынша қаражат сомасы 85,9%-ға өсті.

Өтімділік. Ағымдағы жылдың 1 сәуірдегі жағдай бойынша банк жүйесінің өтімділік деңгейі аса жоғары деңгейде сақталды. 2007 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша ағымдағы өтімділіктің жиынтық коэффициенті жеке банк үшін барынша төмен 0,3 нормасы кезінде 1,72 болды, қысқа мерзімді өтімділік коэффициенті барынша төмен 0,5 мөлшері кезінде – 1,36 болды.

Кірістілік. 2007 жылғы 1 сәуірде екінші деңгейдегі банктер табыс салығын төлегеннен кейін 51,9 млрд. теңге мөлшерінде (2006 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша – 17,4 млрд. теңге) жиынтық таза кіріс алды. Кірістердің жиынтық мөлшері 347,0 млрд. теңге болды (2006 жылғы 1

Динамика уровня ликвидности банковского сектора

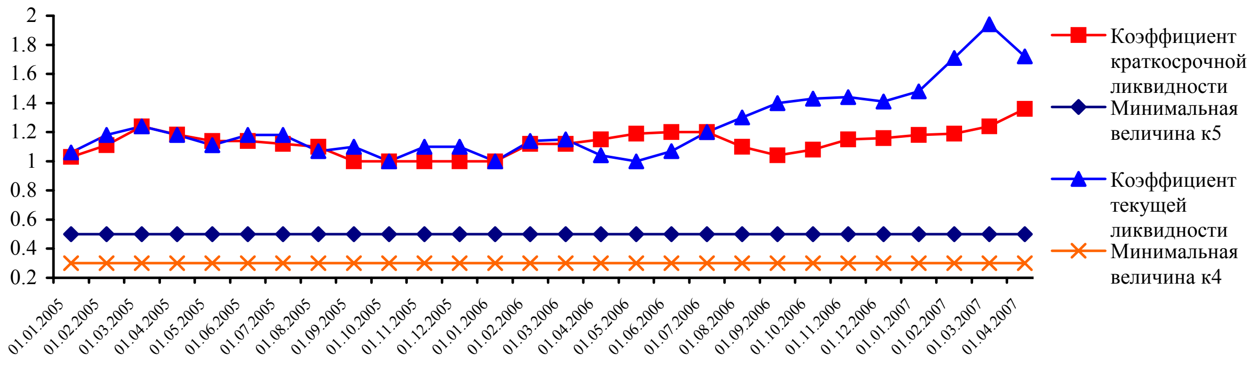

сәуірде – 164,8 млрд. теңге), шығыстар – 282,6 млрд. теңге (2006 жылғы 1 сәуірде – 143,1 млрд. теңге) болды.

млрд. теңге

Банк секторының кірістілігі	**01.04.06**	**01.04.07**	**Өзгеруі (+;-), %-бен**
Сыйақы алуға байланысты кірістер	119,6	250,4	109,4
Сыйақы төлеуге байланысты шығыстар	65,5	140,0	113,7
Сыйақы алуға байланысты таза кіріс	54,1	110,4	104,1
Сыйақы алуға байланысты емес кірістер	44,5	96,4	116,6
Сыйақы төлеумен байланысты емес шығыстар	77,5	142,1	83,4
Сыйақы алумен байланысты емес таза кіріс (шығын)	-33,0	-45,7	38,5
Көзделмеген баптар	0,5	-0,3	-160,0
Табыс салығы төленгенге дейінгі таза кіріс	21,6	64,4	198,1
Табыс салығын төлеуге байланысты шығыстар	4,2	12,5	197,6
Табыс салығы төленгеннен кейінгі таза кіріс	17,4	51,9	198,3

Пайыздық кірістер құрылымында клиенттерге берілген заемдар бойынша (85,5% немесе 214,0 млрд. теңге) сыйақыны алуға байланысты кірістер біршама көп үлес алды, ал пайыздық шығыстар құрылымында – клиенттердің талаптары бойынша (62,3% немесе 87,3 млрд. теңге) сыйақы төлеумен байланысты шығыстар орын алады.

Табыс салығы төленгенге дейінгі таза кірістің жиынтық активтерге (ROA) қатынасы 0,67% (01.04.06ж. жағдай бойынша – 0,43%) болса, табыс салығы төленгенге дейінгі таза кірістің меншікті капиталына (ROE) қатынасы 5,07% болды (01.04.06ж. жағдай бойынша – 3,20%).

Банк секторының кірістілігін сипаттайтын жиынтық көрсеткіштер	**01.04.06**	**01.04.07**
Табыс салығы төленгенге дейінгі таза кірістің жиынтық активтерге қатынасы (ROA)	0,43	0,67
Табыс салығы төленгенге дейінгі таза кірістің меншікті капиталға қатынасы (ROE)	3,20	5,07
Сыйақы (мүдде) алуға байланысты кірістердің жиынтық активтерге қатынасы	2,40	2,62
Сыйақы (мүдде) алуға байланысты кірістердің жиынтық несие портфелінің кредиттеріне қатынасы	2,11	3,33
Дилингтік операциялар бойынша таза кірістің табыс салығы төленгенге дейінгі таза кіріске қатынасы	18,98	19,59
Сыйақы (мүдде) төлеуге байланысты шығыстардың жиынтық міндеттемелерге қатынасы	1,45	1,62
Жиынтық активтерге резерв жасауға шығыстардың қатынасы	0,58	0,39

Банк секторының шоғырлануы. 2007 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша 3 ірі банктің банк секторының жиынтық активтеріндегі үлесі 57,9%-дан 58,1%-ға дейін өсті, 3 ірі банктің банк секторының жиынтық міндеттемелеріндегі үлесі бұрынғы деңгейде қалып, 58,6% болды.

3 ірі банктің банк секторының жиынтық несие портфеліндегі кредиттерінің үлесі 58,9% болды.

2007 жылғы 1 сәуірдегі жағдай бойынша 3 ірі банктің үлесіне екінші деңгейдегі банктердегі жеке тұлғалар депозиттерінің жалпы көлемінің 48,7%-ы келеді.

Жиынтық банк секторынан үлес	01.01.07	01.04.07
Үш ірі банктің активтері	57,9	58,1
Үш ірі банктің міндеттемелері	58,6	58,6
Үш ірі банктің меншікті капиталы	54,6	54,9
Үш ірі банктің несие портфелі	58,3	58,9
Үш ірі банк клиенттерінің[5] депозиттері, оның ішінде	58,9	60,0
- заңды тұлғалардың	62,9	63,1
- жеке тұлғалардың	44,6	48,7

Экономикадағы банк секторының ролі

Қазақстан экономикасындағы банк секторының рөлін сипаттайтын қатысты көрсеткіштер динамикасы	01.01.02	01.01.03	01.01.04	01.01.05	01.01.06	01.01.07	01.04.07
ЖІӨ млрд.теңге	3 250,6	3 747,2	4 449,8	5 542,5	7 453	9 738,8	9 738,8
Активтердің ЖІӨ-ге қатынасы, %	25,1	30,6	37,7	48,5	60,6	91,1	98,3
Несие портфелінің ЖІӨ-ге қатынасы, %	15,9	19,1	24,4	32,7	41,1	61,5	67,5
Меншікті капиталдың ЖІӨ-ге қатынасы, %	3,8	4,3	5,2	6,3	7,9	12,0	13,1
Клиенттер депозиттерінің ЖІӨ-ге қатынасы	15,0	18,6	21,8	29,0	33,9	48,4	56,5

---

[1] -01.02.07 ж. жаєдай бойынша аќпаратќа «Ќазаќстан Даму Банкі» АЌ деректері енгізілмей берілген;
[3] - «Ќазаќстан тўрєын їй ќўрылыс жинаќ банкі» АЌ
[4] - ујкілетті орган бекіткен екінші деѕгейдегі банктердіѕ їшін нормативтік мјндер мен пруденциалдыќ нормативтерді есептеу јдістемесі туралы Ережеге сјйкес;